

Docentkwaliteit Hoger Onderwijs

Annelies Bon

Inspectie Hoger Onderwijs

Lieve Desplenter

Beleidsmedewerker NVAO

23 februari 2017

Welcome

Verloop

- Introductie thema docentkwaliteit (NVAO + IvhO)
- Toelichting thema docentkwaliteit (NVAO)
- Toelichting thema docentkwaliteit (NVAO)
- Rondetafelgesprekken
- Afsluiting

Docentkwaliteit (NVAO)

- Nieuwe beoordelingskader (NL)
 - Meer focus op **kwaliteitscultuur** als onderdeel van interne kwaliteitszorg, naast het interne systeem van kwaliteitszorg
 - Kwaliteitszorgsysteem
 - ‘hard controls’, verankering PDCA cyclus, procedures,...
 - Kwaliteitscultuur
 - ‘soft controls’, gezamenlijke verbeteringsgerichtheid, professionaliteit, studentbetrokkenheid,...

Strategische agenda Hoger Onderwijs (2015-2025)

- “...vanuit een toekomstgericht personeels- en onderwijsbeleid en in het verlengde van BKO/SKO, blijven werken aan **permanente professionalisering van docenten** en het scholen van bekwame onderwijsleiders. Het gaat dan om de inhoudelijke deskundigheid, het hanteren van nieuwe onderwijsvormen, hun didactische vaardigheden, hun vaardigheden om bijvoorbeeld met een international classroom om te gaan...”

Kwaliteitscultuur wordt sterk bepaald door docenten

*“...De hogescholen wordt expliciet gevraagd extra aandacht te besteden aan **onderwijskundig leiderschap** door leergangen op te zetten, en te blijven werken aan het opleidingsniveau van docenten: meer masters en promovendi ...”*

Beoordelingskader accreditatiestelsel 3.0 - opleidingsbeoordeling

- **Standaard 2 (onderwijsleeromgeving)**

*‘ Het programma, de onderwijsleeromgeving en de **kwaliteit van het docententeam** maken het voor instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.’*

- To do

Op overtuigende wijze het panel informeren over de kwaliteit van het docententeam

- Advies NVAO

- NVAO moedigt (1) het gebruik van een breder scala van indicatoren aan en (2) de focus op kwaliteitscultuur in plaats van op de indicatoren alleen

Rol NVAO

- Invulling geven aan docentkwaliteit
- Voorschrijven
- Oplossingen voorleggen

- Discours docentkwaliteit aanjagen
- Thema onder publieke aandacht brengen
- In partnerschap het forum bieden

Docentkwaliteit Hoger Onderwijs

NVAO

Ivho

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

- Aanleiding en doel
- Uitgangspunten en aanpak
- Bevindingen
- Rondetafelgesprekken

Inventariserend onderzoek: Aanleiding en doel

Aanleiding:

- toenemende aandacht docenten in het hoger onderwijs
- veel beweging

Doel : agenderen

Uitgangspunten - 1

- Docentkwaliteit IRT onderwijskwaliteit
- NVAO-visie en systematiek: visie en doelstellingen opleidingen is startpunt
- Toezichtskader inspectie: "het beoordelen en bevorderen van de kwaliteit van het **stelsel** voor hoger onderwijs"
- Grote diversiteit in het hoger onderwijs
- Autonomie instellingen

Uitgangspunten - 2

- Kwaliteitscultuur volgens Onderwijsraad (2015)
 - (1) een duidelijke, gedeelde en doorleefde visie op goed onderwijs
 - (2) verbeteringsgerichtheid vanuit collectief en individueel lerend vermogen
 - (3) leiderschap op opleidingsniveau
 - (4) een ondersteunende organisatiecultuur die aanzet tot samenwerken
 - (5) hrm-beleid dat kwaliteitsbeleid ondersteunt
 - (6) grote studentenbetrokkenheid
 - (7) een externe oriëntatie.

Aanpak

Open inventariserend onderzoek op basis van drie vragen:

- Wat is een goede docent ho?
 - Hoe wordt docentkwaliteit bevorderd?
 - Wat is het effect van de inspanningen?
-
- Bureau-onderzoek: data, documenten, literatuur en gesprekken

Vervolg

Rondetafelgesprekken met docenten

=> verslag toemailed??

Eindpublicatie

=> inventarisatie, observaties, conclusies (geen kader)

=> toesturen?

Wellicht artikel(en)

Bevindingen

Wat is een goede docent in het ho?

- Beeld van goed docentschap is nodig voor gesprek
- Geen wettelijk vastgelegde bekwaamheidseisen
- Geen bevoegdheid
- Bko en bdb
- Docentprofielen (hrm)
- Masters Docent HO

De docent maakt het verschil

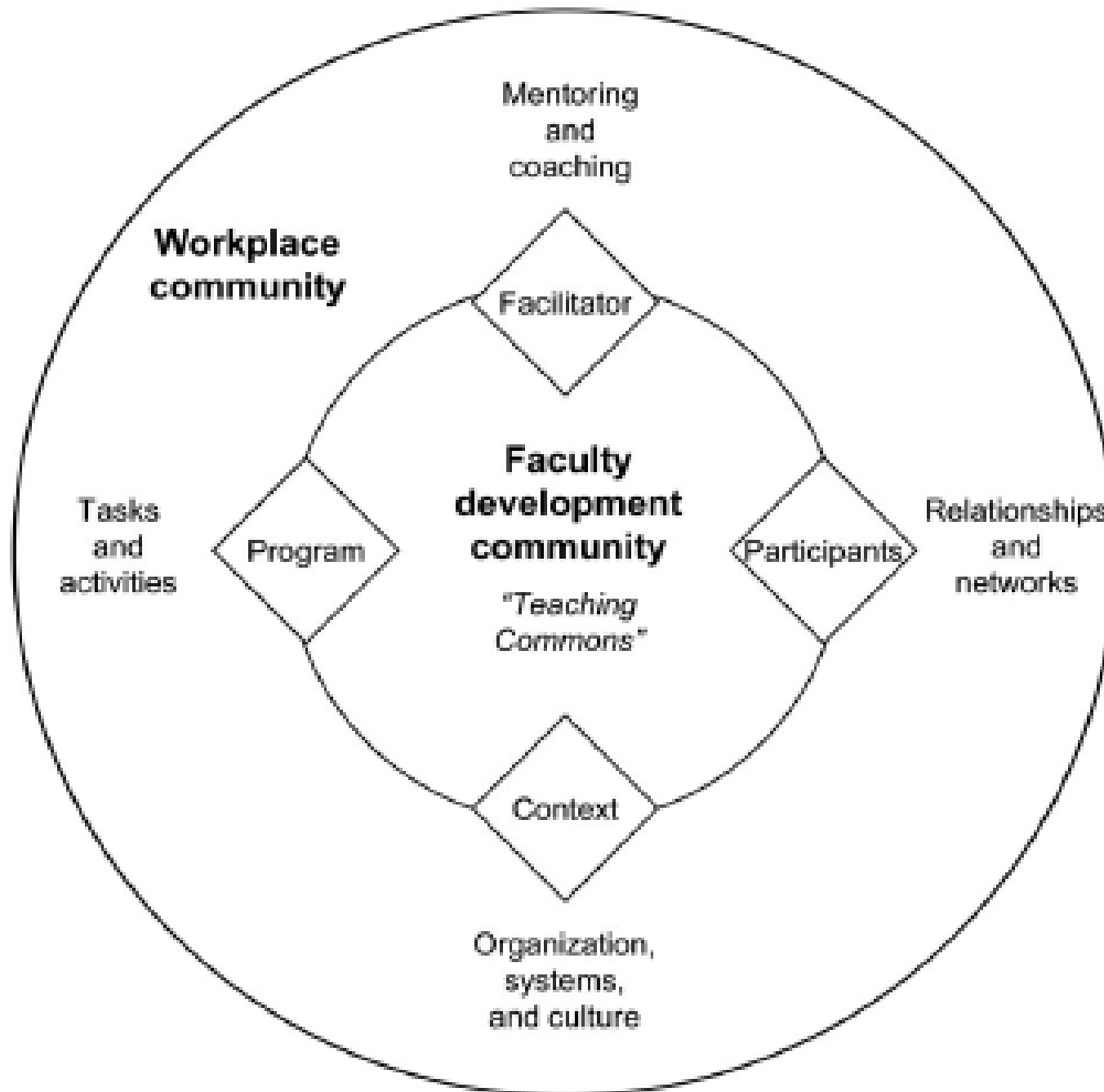
Nu ook in het HO een meta-studie

- ⇒ Een heldere uitleg
- ⇒ De leerstof wordt in verband gebracht met de student
- ⇒ Uitdagende opdrachten

Studenten leren veel als hun docenten:

- in de opbouw van de lessen investeren,
- duidelijke leerdoelen hebben,
- feedback geven.

Schneider, M. P. Preckel (2016). *Variables associated with achievement in higher education: A systematic review of meta-analyses* in [Psychological Bulletin](#) · December 2016.

Definitie
docent
ingebed in
visie, doel en
omgeving:
wat willen we
dat de
student leert?

O'Sullivan, P. S. , and
David M. Irby, PhD
(2011). Reframing
Research on Faculty
Development. In: Acad
Med. 2011;86:421-428.

Professionalisering \leq goede docent \leq doelen

Mooie voorbeelden:

Saxion: Centre of Expertise TechForfuture

=> seniorkwalificatie voor docenten die opleiden voor beroepen voor de toekomst

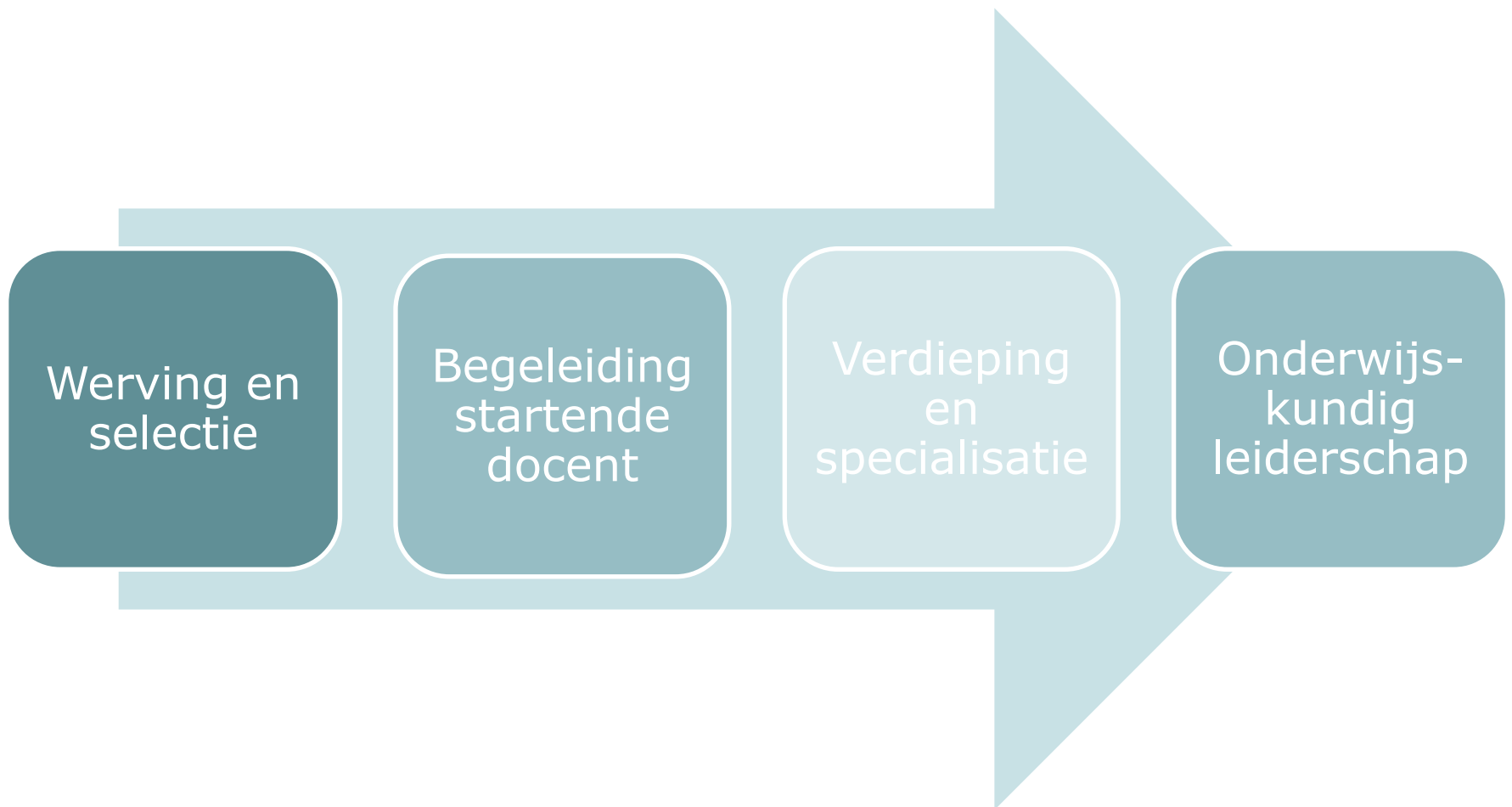
Tu Twente : Twents Onderwijsmodel

=> Nieuw onderwijsmodel => wat voor docenten hebben we nodig?

Doorlopend professionaliseringstraject

Professionalisering verankerd in visie op kwaliteit en kwaliteitsdoelen

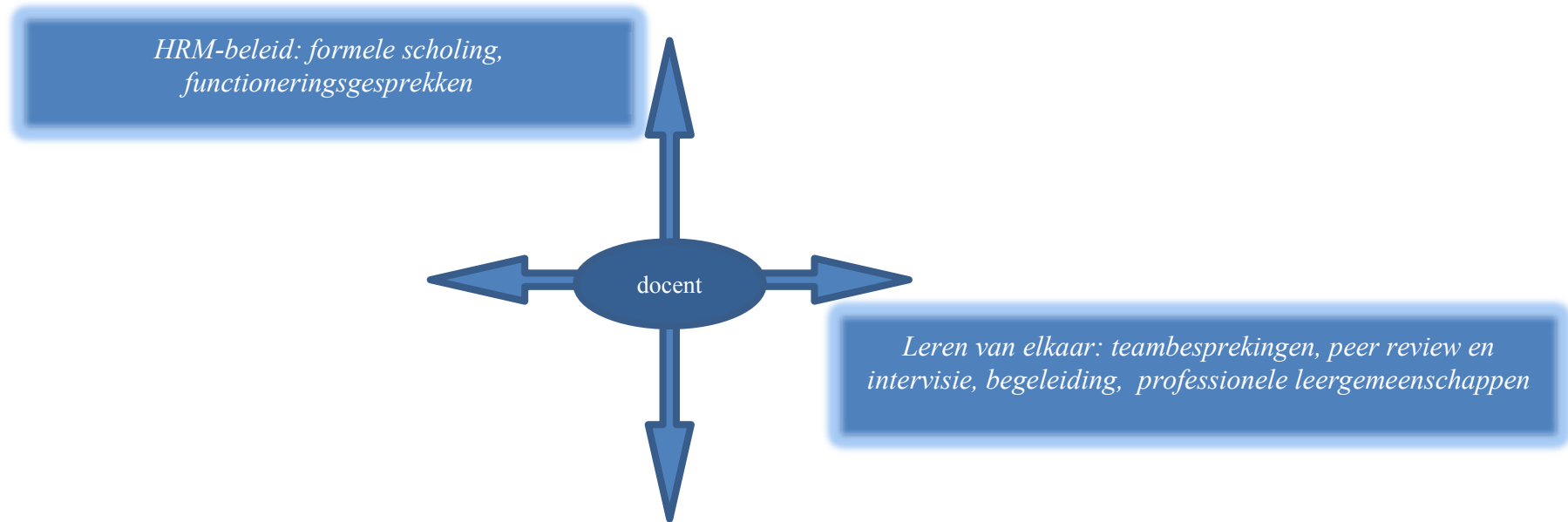

Basiskwalificatie?

- EU: in 2020 alle HO-docenten gecertificeerd
- ISO: kwalificatie verplicht & landelijke normen
- Andere oplossingen? Register? (JA Bruijn, Dekker)

Formeel en informeel leren

Formeel: scholingstraject

Informeel: peer review, lesbezoeken, begeleiding, professionele leergemeenschappen

Professionele ruimte

Professionele beroepsidentiteit als docent

Master en phd-projecten in hbo (hear say)

Onderwijsinnovatieprijzen

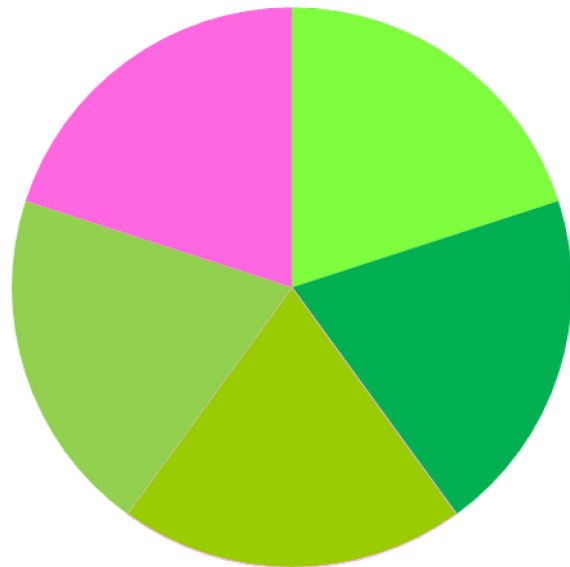
Spanning onderzoek/onderwijs in wo

- Niet noodzakelijkerwijs elkaars tegengestelde (goede onderzoekers kunnen prima goede docenten zijn)
- Mogelijke oplossingen oa:
 - bevorderen onderwijscarrières.
 - Prijzen en beurzen
 -

Welke data is er over/van docenten HO?

hbo

- studenten en afgestudeerden
- kengetallen
- docenten over hun werk
- leidingengevenden
- (docenten over) de onderwijspraktijk

wo

- studenten en afgestudeerden
- kengetallen
- docenten over hun werk
- (docenten over) de onderwijspraktijk
- leidingengevenden

Evaluatie docentkwaliteit

- ⇒ Opleidingsniveau (hbo)
- ⇒ Leunen hier en daar sterk op vakevaluaties
- ⇒ Maar: geen relatie tussen studentoordelen en leeropbrengsten
- ⇒ Bovendien: bias, met name ten aanzien van sexe
- ⇒ European University Association zegt: ontwikkel naast vakevaluaties andere methodieken van beoordeling van onderwijskwaliteit.
- ⇒ Spooren (2011) geeft een mening: doe meer met docenten die elkaar beoordelen.

Evaluatie van beleid

Wat is het effect van de inspanningen om docentkwaliteit te bevorderen?

Wij hebben hier weinig voorbeelden van gezien

Niet overal samenhang personeelsbeleid en kwaliteitsbeleid

Samenvattend

- Definitie goede docenten in HO
- Door opleidingen en instellingen
- Koppelen aan eigen onderwijsdoelen en eigen beleid
- Professionaliseringstraject daaraan koppelen
- Naast formeel leren ook informeel leren
- Inspanningen evalueren
- Aanvullende analyse- en evaluatiemethodieken
- Inzichten docenten van belang

Onderwerpen rondetafelgesprekken

1. Professionalisering (tijdelijke) docenten
2. Welke ped-did vaardigheden zijn nodig?
3. Hoe organiseer je informeel leren
4. Bevoegdheid voor ho-docenten
5. Beoordeling
docentkwaliteit/onderwijskwaliteit
6. Professionele autonomie en teamwork
7. Relatie onderzoek en onderwijs
8. Inzichten docenten meenemen in
onderwijsbeleid
9. Rol docenten in accreditatieproces
10. Delen van interne informatie

Uitleg rondetafels

- Lijst met vragen, u begint bij de aangegeven vraag
- Drie steunvragen
- Degene met joker is gespreksleider . Hij of zij noteert de conclusies.
- Papier met blok in het midden en buitenrand. U verdeelt de buitenrand.
- U denkt 4 minuten na over hoe het in uw eigen instelling toegaat (steunvraag 1).
- U vertelt dat elkaar. U vertelt daarin ook wie u bent
- Dan schrijft u in uw rand de ideale situatie is (steunvraag 2).
- U deelt dat met elkaar en iemand noteert dat in het binnenvak.
- Samen op zoek naar wat daarvoor nodig is (steunvraag 3).
- Dat noteert u ook in het binnenvak.

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Rondetafels

NVAO

+31 70 312 2300

info@nvao.net

www.nvao.net

[@nvao](#)

Inspectie

+31 88 669 60 00

www.inspectie.nl

[@onderwijsinsp](#)